

Roditelj odgojitelj - uspješna demografska mjera za Zagreb i Hrvatsku?

Izvješće o ispitivanju stavova korisnika

Sadržaj

1. Uvod	3
2. Mjera Roditelj odgojitelj	3
3. Izvješće o odgovorima iz anketnog upitnika	4
4. Uočene zakonitosti	22
5. Zaključak	25
6. Prijedlog	28

1. UVOD

Udruga **U ime obitelji** provela je anketno ispitivanje stavova korisnika mjere „Roditelj odgojitelj“ (u daljnjem tekstu: Mjera) u gradu Zagrebu u sklopu projekta „**Roditelj odgojitelj - uspješna demografska mjera za Zagreb i Hrvatsku? Ispitivanje stavova korisnika**“.

Anketni upitnik sastavio je projektni tim u suradnji sa stručnjacima iz područja sociologije i demografije, a anketa je provedena od 14. do 24. veljače 2022. godine putem online ispitivanja, na uzorku od **1.343 korisnika** Mjere.

Koristimo priliku zahvaliti **doc. dr. sc. Stjepanu Štercu**, voditelju Studija demografije i hrvatskog iseljeništva na Fakultetu hrvatskih studija, za stručnu pomoć prilikom sastavljanja anketnog upitnika te analize odgovora i interpretacije rezultata. Ispitivanje je provedeno u suradnji s *Hrvatskom udrugom roditelja odgojitelja* (HURO) i građanskom inicijativom *U djeci je budućnost* kojima ovom prilikom također želimo zahvaliti.

Rezultate ankete donosimo u ovom Izvješću zajedno s preporukama za promjene i poboljšanja Mjere.

2. MJERA RODITELJ ODGOJITELJ

Mjera „Roditelj odgojitelj“ stupila je na snagu kao **demografska mjera Grada Zagreba** odlukom Gradske skupštine Grada Zagreba **8. rujna 2016.** godine, a od početka njezine primjene do danas bilježi se kontinuirani mjesečni rast korisnika (**oko 60 mjesečno**) te je u studenom 2021. godine imala **5.786 korisnika**. Zaprimanje novih zahtjeva za uključivanje u Mjeru obustavljeno je **5. rujna 2021.** Roditelji odgojitelji brinu se o u trenutku dobivanja ovih podataka o **20.900 djece**.

Dokument „Korisnici novčane pomoći za roditelja odgojitelja s kratkom analizom za razdoblje od 2016. do 2019. godine“ Ureda za demografiju Grada Zagreba iz ožujka 2020. godine, navodi kako je “u odnosu na 2016., otkad je uvedena Mjera **broj rođene djece kao treće i svako daljnje porastao za 23,8%**”.

Navedenim podacima, kontinuiranim rastom broja korisnika i povećanjem broja treće rođene djece u obiteljima korisnika Mjere potvrđuje se Mjera kao jedna od najuspješnijih demografskih poticajnih revitalizacijskih mjera u Republici Hrvatskoj. Prvi ju je u Hrvatskoj uveo Grad Zagreb,

a nakon njega i neke druge lokalne samouprave (npr. Klis je uveo, a Podbablje i Vir su u fazi uvođenja) i po svojim je posebnostima, uvjetovanostima i razvojnim pretpostavkama gotovo jedinstvena u Europi.

Usprkos zasnivanja temelja demografskoj revitalizaciji u zemlji koja je **po svim demografskim parametrima i trendovima ušla u klasični demografski slom koji ugrožava osnovne gradske i državne sustave i ukupni razvoj**, Mjera izaziva raspravne prijepore u društvenoj, političkoj i široj javnosti pa se iznose i stavovi koji zagovaraju potrebu njezinog ukidanja zbog „demografske neučinkovitosti“. Znanstvena pak granska demografska zajednica praktički **jednoglasno zagovara njezinu reformu i njezino uvođenje i u druge jedinice lokalne/regionalne samouprave te na nacionalnu razinu, kao ključnu razvojnu pretpostavku**. Najmanje su u javnom diskursu došli do izražaja **sami korisnici Mjere, većinom žene (88,1 %)**, u gotovo svim javnim prijemorima, raspravama i tumačenjima pa su njihovi stavovi za ukupno razumijevanje potrebnosti Mjere posebno nužni.

Praktički, do sada **nije provedeno niti jedno kvalitetno ispitivanje stavova korisnika o Mjeri i njezinoj korisnosti**, ali niti npr. o njezinim nedostacima, njezinoj primjeni i sl., iako je jasno kako će upravo korisnike i njihovu djecu moguće ukidanje Mjere najviše pogoditi.

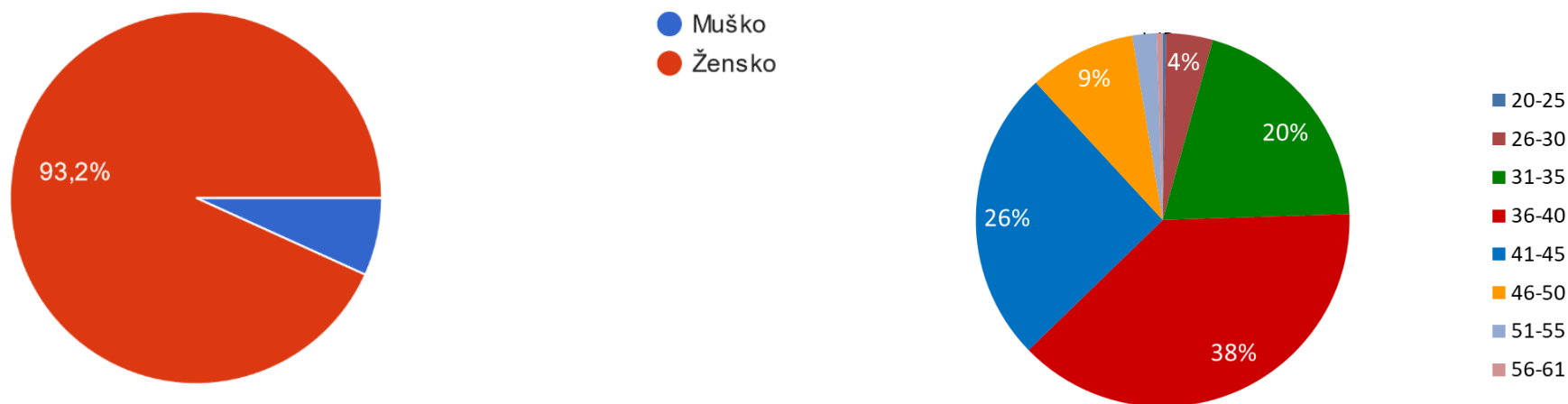
Stoga je udruga U ime obitelji, koja redovito, od njezina uvođenja prati učinke mjere “Roditelj odgojitelj” i podržava njezinu primjenu i širenje na cijelu Hrvatsku uz potrebno revidiranje i prilagodbu, pokrenula i provela projekt: **“Roditelj odgojitelj - uspješna demografska mjera za Zagreb i Hrvatsku? Ispitivanje stavova korisnika”**. Projektom i provođenjem ankete ispitani su stavovi korisnika Mjere kao glavne ciljane skupine o Mjeri, razlozima korištenja, zadovoljstvu Mjerom, prijedlozima za njezino poboljšanje, posljedicama njezinog mogućeg ukidanja i dr.

3. IZVJEŠĆE O ODGOVORIMA IZ ANKETNOG UPITNIKA

Upitnik je proveden na uzorku od **1.343 ispitanika** i sastojao se **od 66 pitanja** raspodijeljenih u **pet cjelina**: osnovni podaci, informacije o korisnicima Mjere, stambeno pitanje, pitanja o djeci te pitanja o budućnosti. Izvješće izdvaja najznačajnije odgovore i uočene zakonitosti kao osnovu za zaključke, prijedloge, raspravu, poboljšanja, razumijevanje složenosti i uvjetovanosti i općenito potrebnosti Mjere za suočavanje s najvažnijom problematikom današnje Hrvatske s pozicije glavnog grada države.

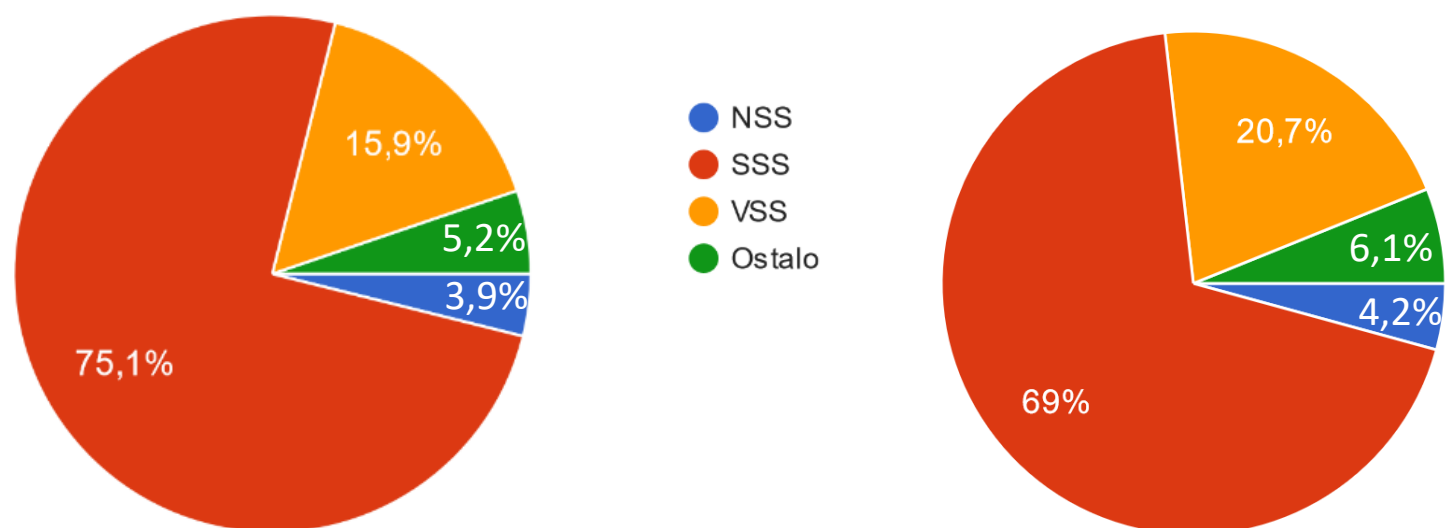

3.1. OSNOVNI PODACI

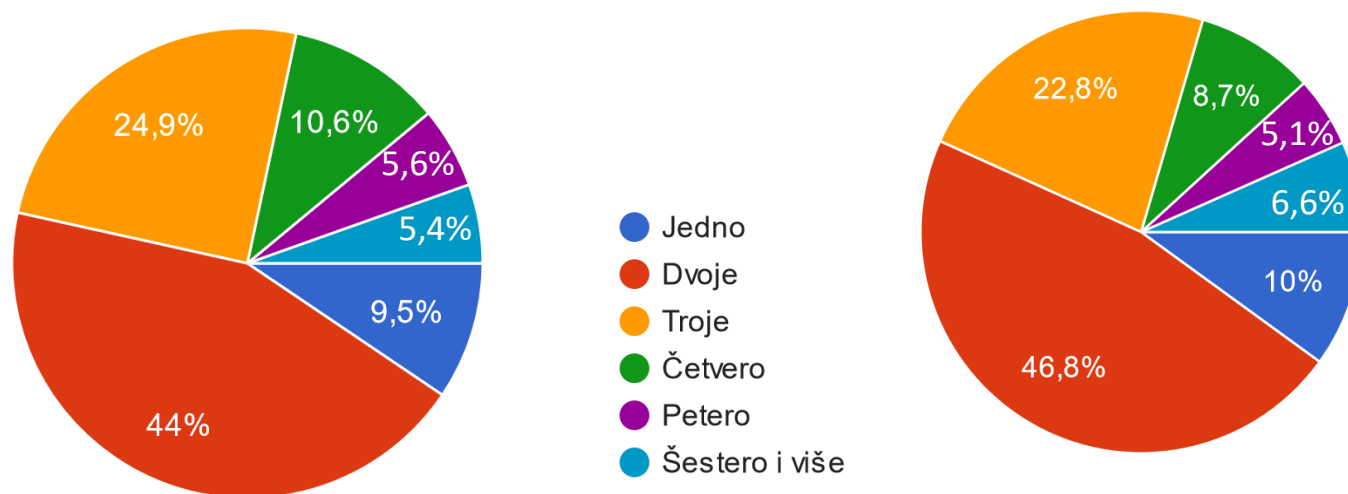

Prikaz 1. Sastav ispitanika prema spolu i dobi.

Lijevi dijagram prikazuje sastav ispitanika po spolu, a desni po dobi.

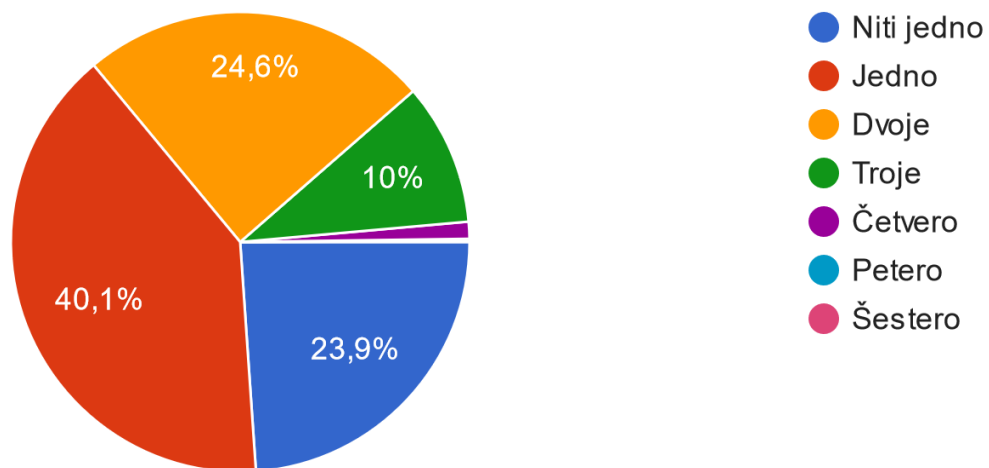

Prikaz 2. Sastav ispitanika prema stručnoj spremi.
Lijevi se dijagram odnosi na korisnika Mjere, a desni na supružnika.

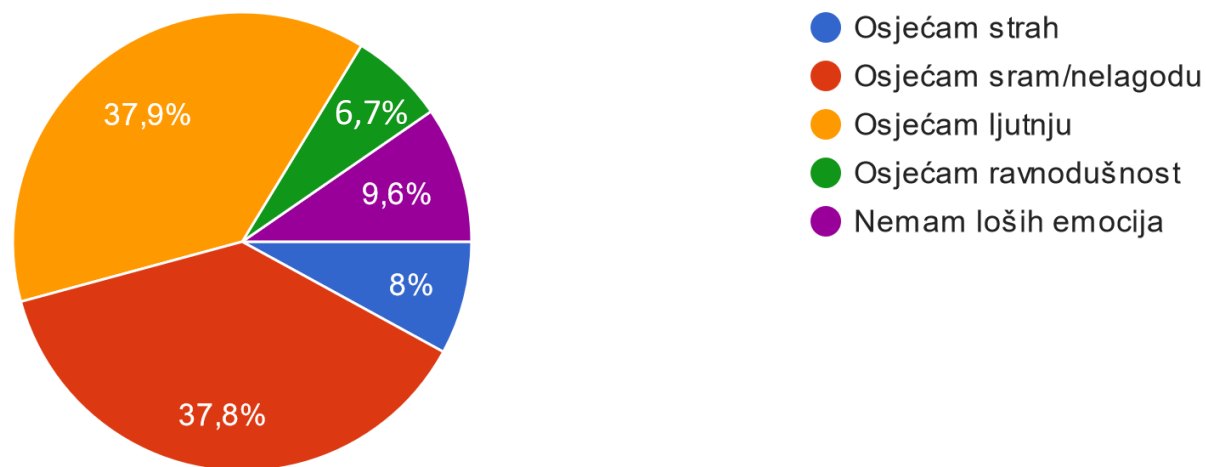
Prikaz 3. Brojnost djece u obitelji iz koje korisnici potječu. Lijevi se dijagram odnosi na korisnika Mjere, a desni na supružnika.

Ukupno 6 % ispitanika su samohrani roditelji (u apsolutnom iznosu to je 80 ispitanika), 5,5 % korisnika se izjasnilo kao žrtve obiteljskog nasilja (u apsolutnom iznosu to su 73 ispitanika), 3,4 % korisnika ili supružnika korisnika boluje od malignih bolesti (u apsolutnom iznosu to je 45 osoba), a 10,8 % ispitanika izjavilo je da ima jedno ili više djece s posebnim potrebama (u apsolutnom iznosu to su 145 ispitanika). Preko četvrtine ispitanika ima posebnih životnih poteškoća (Potvrda podataka nalazi se u statističkoj bazi).

Prikaz 4. Odgovor na pitanje o broju djece koja još ne pohađaju osnovnu školu.

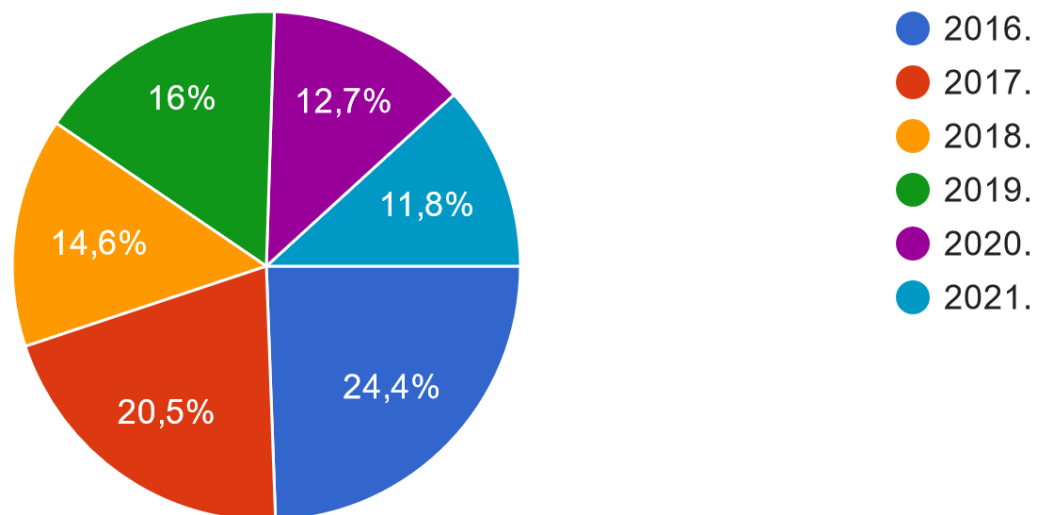
Odgovori su izravno vezani uz problem nedovoljnih kapaciteta predškolskih ustanova, a upravo će to najavljenim ukidanjem Mjere korisnike dovesti do još većih problema.

Prikaz 5. Odgovor na pitanje kako se korisnici nose s društvenom stigmatizacijom određenog dijela javnosti prema korisnicima Mjere. Posebno je zabrinjavajući podatak kako čak 45,8 % ispitanika osjećaju strah i sram/nelagodu, a 37,9 % ljutnju. Ukupno je u strahu, ljutnji i nelagodi čak 83,7 % ispitanika, dok ih je tek 9,6 % bez loših emocija (u apsolutnom broju to su samo 128 ispitanika).

3.2. INFORMACIJE O KORISNICIMA MJERE

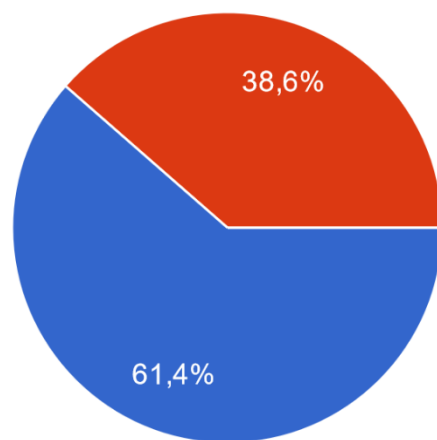

Prikaz 6. Odgovor na pitanje koje godine je osoba postala korisnikom Mjere.

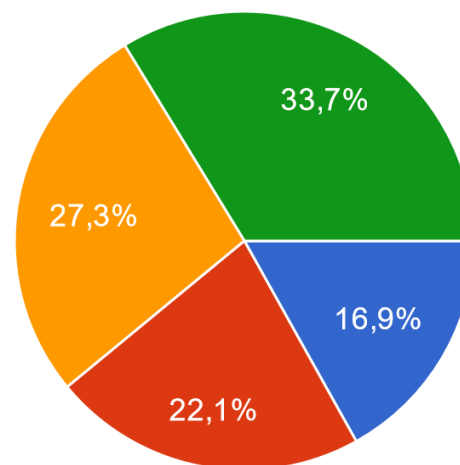
Odgovori potvrđuju atraktivnost Mjere kroz sve godine postojanja, uz stalno povećanje broja korisnika u odnosu na prethodnu godinu.

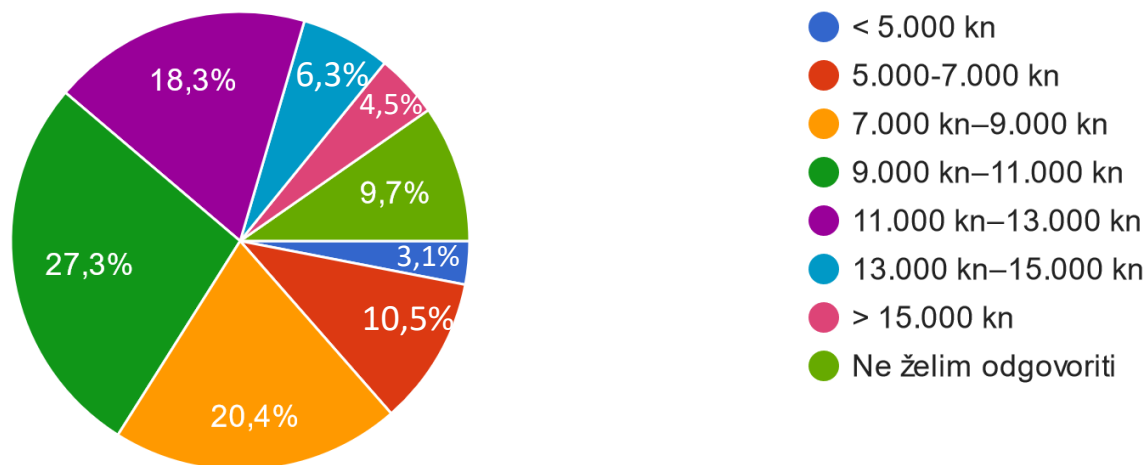
● DA
● NE

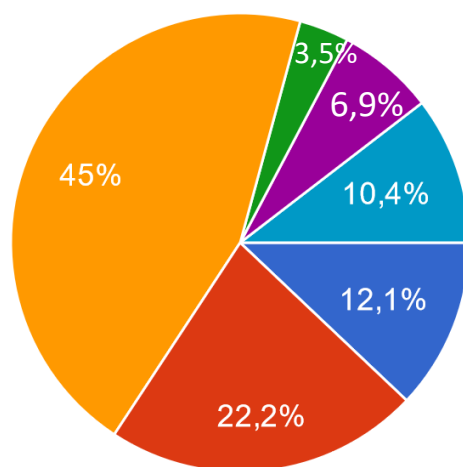
● Veća
● Slična (+/-500 kn)
● Manja
● Nisam bio/la zaposlen/a prije uključivanja u mjeru

Prikaz 7. Lijevi dijagram prikazuje postotak korisnika koji su prekinuli svoj radni odnos kad su odlučili koristiti Mjeru, a desni visinu plaće koju su korisnici imali prije uključivanja u Mjeru. Od zaposlenih korisnika prije Mjere, čak 83,9% bilo je zaposleno na neodređeno vrijeme.

Prikaz 8. Ukupna mjesečna primanja obitelji korisnika Mjere u 2021. godini, uključujući i prihode od Mjere.
Trenutačno je nezaposleno 16,1 % supružnika korisnika mjere, dok ih je 12 % u radnom odnosu na određeno radno vrijeme.

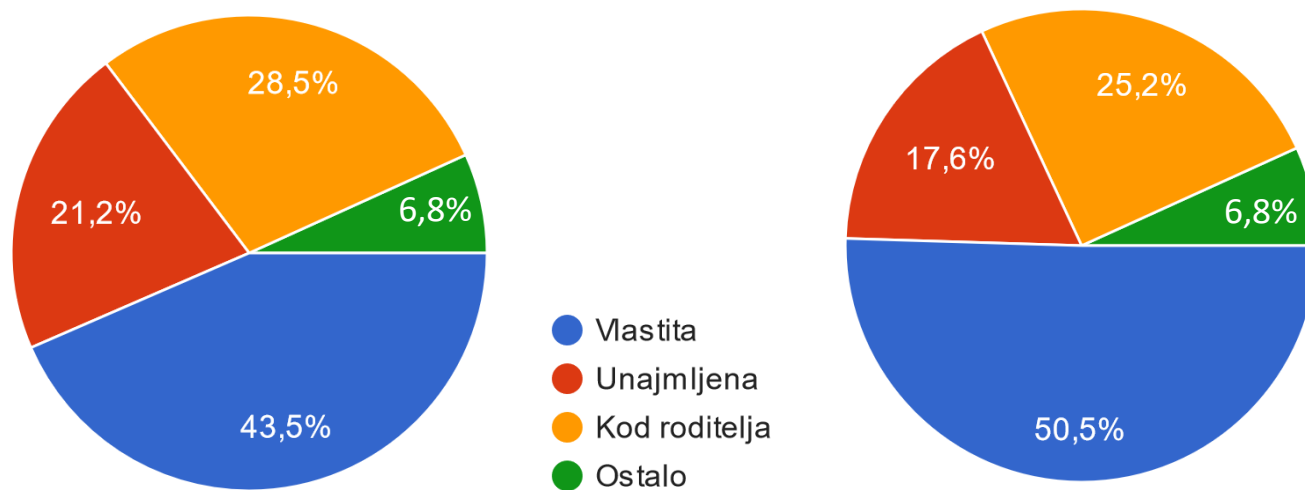
- Siguran dugoročni prihod jer nisam bio/la u radnom odnosu
- Olakšano ostvarenje želje o većem broju djece uz stabilne prihode
- Svijest o važnosti uloge majke i oca u odgoju djece
- Nedostupnost vrtićke skrbi
- Olakšana briga o bolesnom djetetu
- Ostalo

Prikaz 9. Odgovor na pitanje što je najviše utjecalo na odluku o uključivanju u Mjeru.

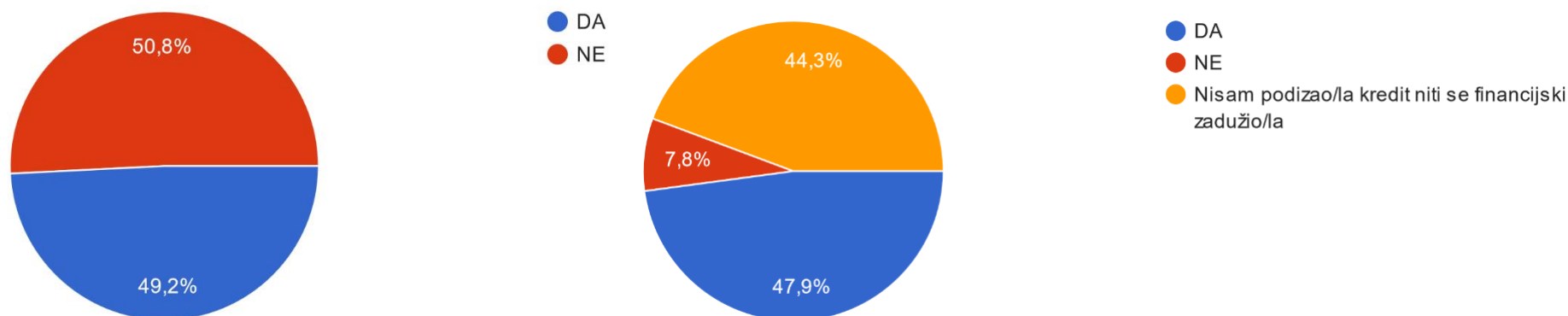
Prevladavajući odgovori vezani su za obiteljske vrijednosti i svijest o važnosti majke i oca u odgoju djece.

3.3. STAMBENO PITANJE KORISNIKA MJERE

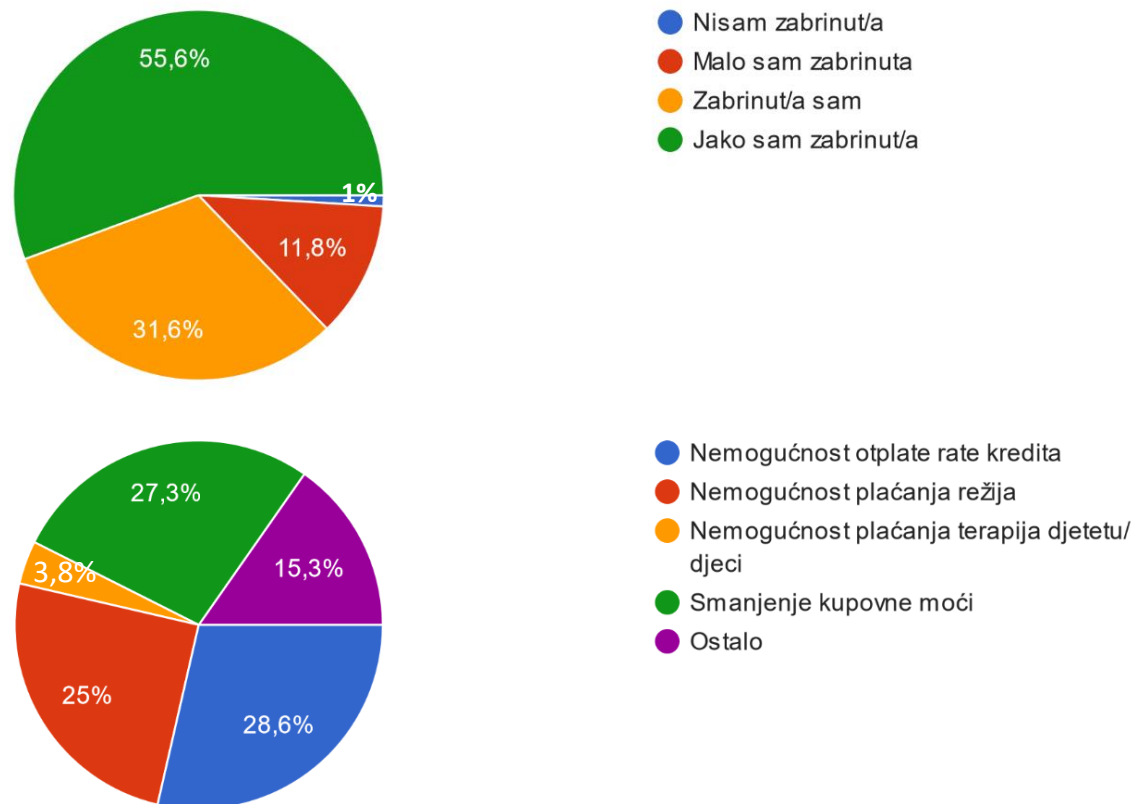

Prikaz 10. Odgovor na pitanje žive li korisnici u vlastitoj ili unajmljenoj nekretnini.
Lijevi se dijagram odnosi na trenutak stupanja u Mjeru, a desni na trenutačno stanje.

Prikaz 11. Odgovor na pitanja o financijskom zaduživanju u vrijeme korištenja Mjere.

Lijevi dijagram prikazuje odgovore na pitanje jesu li korisnici podigli kredit ili su se na neki drugi način financijski zadužili, a desni je li sigurnost Mjere bila odlučujuća prilikom odluke o kreditu ili financijskom zaduživanju.

Prikaz 12. Odgovor na pitanje o zabrinutosti i nemogućnosti otplate kredita.

Ispitivanje je pokazalo kako 57,9 % ispitanika neće biti u mogućnosti otplaćivati rate kredita ili drugog financijskog zaduživanja ako se Mjera ukine ili smanji njen iznos, dok čak više od 99 % ispitanika osjeća zabrinutost za budućnosti svoje djece i svojih obitelji. Pretpostavlja se temeljem odgovora o zabrinutosti i nemogućnosti plaćanja obaveza egzistencijalna ugroženost za više od 40 % ispitanika nakon eventualnog ukidanja Mjere.

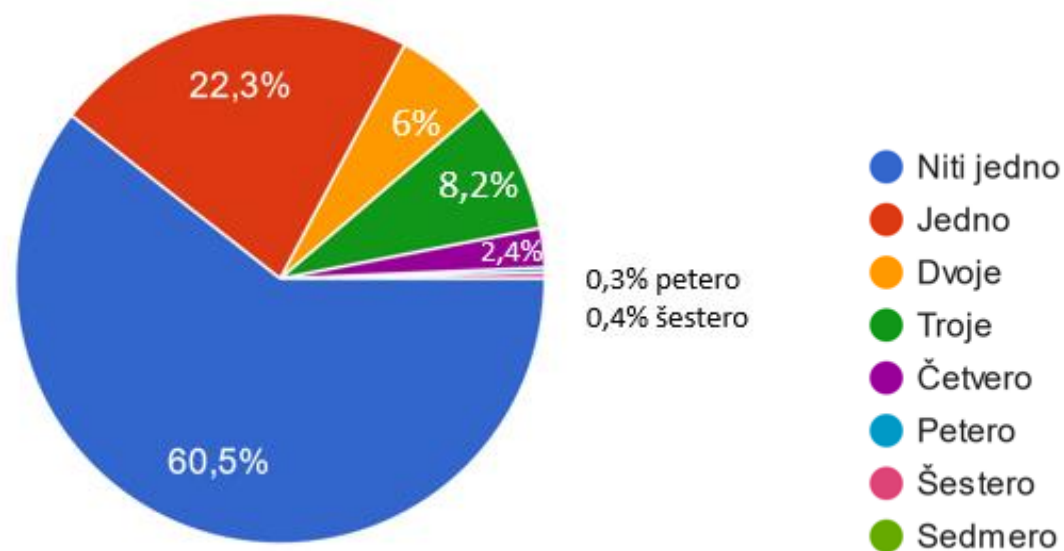

Prikaz 13. Odgovor na pitanje koja je bila namjena dizanja kredita ili drugog financijskog zaduživanja za sve one koji su se odlučili na kredit ili drugo financijsko zaduživanje.

Posebno je potrebno istaknuti kako se gotovo trećina odgovora korisnika Mjere odnosila na kupnju nove ili uređenje postojeće nekretnine u funkciji kvalitetnijeg stambenog statusa novih članova obitelji.

3.4. KORISNICI O SVOJOJ O DJECI

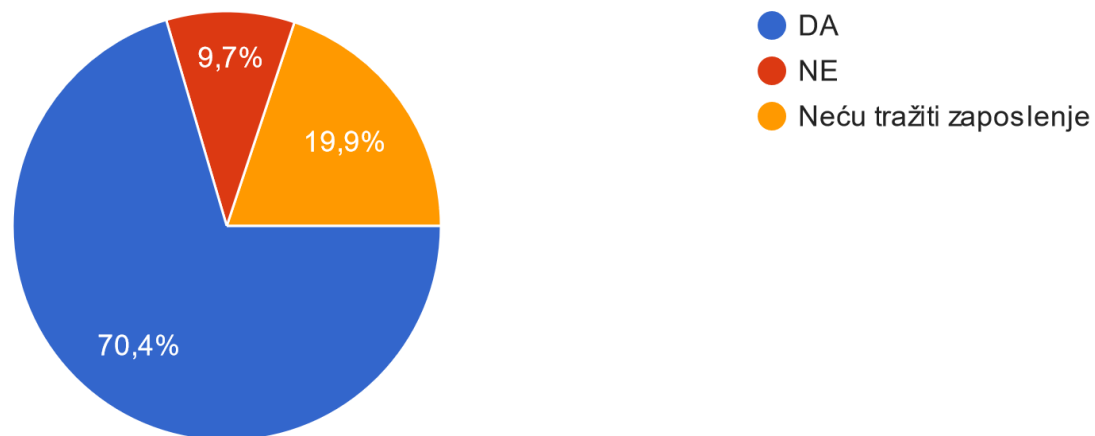

Prikaz 14. Odgovor na pitanje koliko je djece rođeno kod ispitanika nakon uključivanja u Mjeru.

Nakon uključivanja u Mjeru 39,5% ispitanika dobilo je barem jedno dijete, povrh već troje djece koje su imali u trenutku stupanja u Mjeru. 11,2% ispitanika dobilo je troje ili više djece, dok je 42,5% ispitanika planiralo imati još djece uz pretpostavku sigurnosti i stabilnosti Mjere.

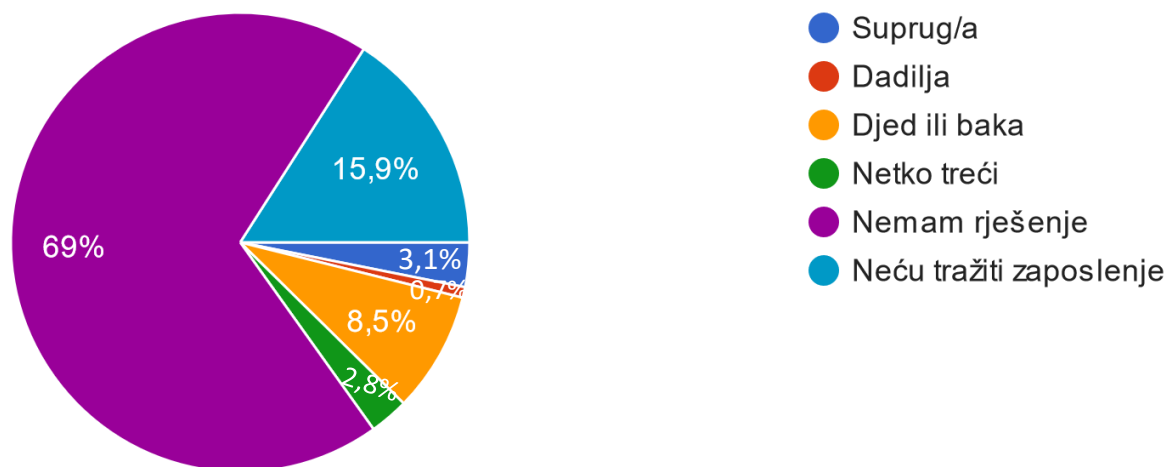

3.4. KORISNICI O SVOJOJ BUDUĆNOSTI

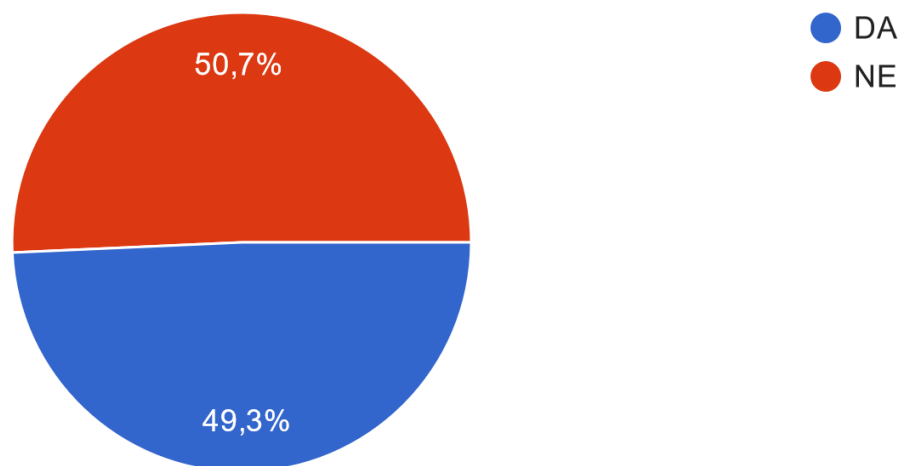
Prikaz 15. Odgovor na pitanje o budućnosti i traženju zaposlenja.

Više od 60 % ispitanika pokušat će djecu upisati u vrtić ili jaslice pri čemu se također očekuju poteškoće zbog nedovoljnih kapaciteta predškolskih ustanova, dvije trećine ispitanika je izjavilo kako će u idućem razdoblju pokušati pronaći zaposlenje ili još nije odlučilo o tome, a tek jedna trećina ispitanika neće tražiti posao. Pri tome, čak više od 70% ispitanika koji će tražiti posao očekuje poteškoće u pronalaženju posla.

Prikaz 16. Odgovor na pitanje tko će se brinuti o djeci ako ne budu upisana u predškolsku ustanovu.

Definitivna potvrda nastalih poteškoća po mogućem ukidanju Mjere upravo je u ovim odgovorima, jer gotovo 70 % korisnika nema rješenje za čuvanje djece.

Prikaz 17. Odgovor na pitanje je li korisnik Mjere razmišljao o odlasku na rad u inozemstvo nakon što Grad Zagreb ukine uvjete „stare“ Mjere 1.5.2022.

Odgovori su na ovo pitanje samo potvrdili pretpostavke o mogućem novom valu iseljavanja, uglavnom mladih obitelji s djecom uvjetovanom mogućim ukidanjem Mjere.

4. UOČENE ZAKONITOSTI

1. Anketnim je upitnikom ispitano čak 23,2 % korisnika Mjere i to se smatra vrlo velikom reprezentativnošću s obzirom na standardna ispitivanja stavova pa se s isto tako velikom vjerojatnošću mogu donositi zakonitosti vezane za korištenje, moguće ukidanje i posebno za korisnost Mjere u funkciji demografske revitalizacije, ukupnog razvoja, obiteljske stabilnosti i u konačnici uređenosti društva.
2. Opći podaci o ispitanicima po spolu potvrđuju da su u ispitivanju sudjelovale u 93,2 postotnom udjelu žene u prevladavajućoj dobi korisnika Mjere i s većinskom srednjom stručnom razinom obrazovanja (75,1 %), dok je udio niske stručne obrazovanosti ispitanika iznosio manje od 5 %. Razinu obrazovanosti ispitanika dodatno potvrđuje i 15,9 % ispitanih s visokom stručnom spremom (kod korisnika Mjere je to i više od 20 %; točnije 20,7 %). Potvrda je to da je riječ o iznadprosječnoj obrazovanosti u odnosu na ukupnu hrvatsku populaciju (Prikaz 1. i 2.).
3. Posebna je zanimljivost da ispitanici potječu u više od 90 postotnom udjelu iz obitelji s više od dvoje djece, a gotovo ih 50 % potječe iz obitelji s troje i više djece (Prikaz 3.).
4. Ukupno 6 % ispitanika su samohrani roditelji (u apsolutnom iznosu to je 80 ispitanika), 5,5 % korisnika se izjasnilo kao žrtve obiteljskog nasilja (u apsolutnom iznosu to su 73 ispitanika), 3,4 % korisnika ili supružnika korisnika boluje od malignih bolesti (u apsolutnom iznosu to je 45 osoba), a 10,8 % ispitanika izjavilo je da ima jedno ili više djece s posebnim potrebama (u apsolutnom iznosu to su 145 ispitanika). Prema tome, preko četvrtine ispitanika korisnika Mjere imaju posebnih životnih poteškoća i to bi trebalo biti u razmatranju korisnosti Mjere i u civiliziranom pristupu posebna relevantnost pri odlučivanju (Potvrda podataka nalazi se u statističkoj bazi).
5. Više od dvije trećine ispitanika imaju dvoje ili troje djece koje još ne pohađaju školu (jedno čak 40,1 %) i ti su odgovori izravno povezani s problemom nedovoljnih kapaciteta predškolskih ustanova, a upravo će to najavljenim ukidanjem Mjere korisnike dovesti do još većih životnih i egzistencijalnih problema (Prikaz 4.).
6. Ispitivanjem se željelo potvrditi i to kako se korisnici nose s društvenom stigmatizacijom u određenom dijelu društvene i političke javnosti prema njima, korisnicima Mjere, ponajprije ženama. Posebno je zabrinjavajući podatak da čak 45,8 % ispitanika osjećaju strah od takve javnosti i ukidanja Mjere i sram/nelagodu oko stigmatizacije s negativnim konotacijama, a 37,9 % ljutnju. Ukupno je u strahu, ljutnji i nelagodi

čak 83,7 % ispitanika, dok ih je tek 9,6 % bez loših emocija (u apsolutnom broju to su samo 128 ispitanika). Takav teret koji nose žene majke prenosi se i na njihovu djecu i to jasno pokazuje veliku neuređenost hrvatskog društva (Prikaz 5.).

7. Posebna je zakonitost uočena u trendu i brojnosti stupanja korisnika u Mjeru pa se po toj zakonitosti jasno potvrđuje atraktivnost Mjere i njezino stalno prihvaćanje s povećanjem broja korisnika prema prethodnoj godini. Nakon 2016. godine Mjera postaje osnova obiteljskog planiranja, a time i demografske obnove zemlje koja je nedvojbeno u demografskom slomu i čija bi demografska problematika trebala biti strateška razina političkog i svakog drugog razvojnog djelovanja (Prikaz 6.).

8. Čak 61,4 % ispitanika prekinulo je svoj radni odnos kad su se odlučili uključiti u Mjeru, a više od 83,9% ranije zaposlenih korisnika Mjere bilo je zaposleno na neodređeno vrijeme.

9. Trenutačno je nezaposleno 16,1 % supružnika korisnika Mjere, 12 % u radnom odnosu na određeno vrijeme i ukupna primanja brojnih obitelji s uključivanjem i prihoda od Mjere, također uz dosad niz iznesenih potvrda pokazuju kakve bi socijalne i egzistencijalne posljedice moglo izazvati ukidanje Mjere ili njezino svođenje samo na socijalni model (Prikaz 8.).

10. Usprkos prethodnim parametrima i uočenim zakonitostima u odgovorima, na pitanje što je najviše utjecalo na odluku o uključivanju u Mjeru prevladavaju oni vezani za obiteljske vrijednosti i svijest o važnosti majke i oca u odgoju djece. Racionalnim se pristupom takvi stavovi ne mogu zanemarivati ili naprosto svoditi na društvenu nazadnost, uz učestali dodatak i društvenu neobrazovanost, iako je sastav ispitanika to jasno demantirao (Prikaz 9.).

11. Usporedbom dvaju dijagrama na Prikazu 10. kojim se uspoređuje stambeni status korisnika Mjere u trenutku stupanja i trenutni, jasno je vidljivo kako se status korištenjem mjere mijenja u kvalitetniji i za obitelj sigurniji. Povećanjem broja korisnika koji danas stanuju u vlastitoj nekretnini za 7 %, smanjenjem udjela korisnika koji žive s roditeljima za 3,3 % i smanjenjem broja i udjela korisnika koji stanuju u unajmljenoj nekretnini za 3,6 % potvrđuju se i posredni učinci korištenja Mjere za obitelji s djecom (Prikaz 10.).

12. Vrlo je signifikantan podatak prema odgovorima ispitanika o kreditnom ili nekom drugom zaduživanju za spoznaju o životnom značenju Mjere za obitelji, roditelje i djecu. Gotovo 50 % korisnika Mjere potvrdilo je kako se stupanjem u Mjeru upravo na temelju nje kao stalnog i sigurnog izvora prihoda kreditno ili financijski zadužilo, a 47,9 % ih je potvrdilo kako je upravo sigurnost i stalnost Mjere bila prevladavajuća

pretpostavka o odluci stambenog ili financijskog zaduživanja, dok ih je samo 7,8 % odgovorilo kako Mjera nije bila presudna. Posredno je vidljiv i jedan od glavnih razloga ovakvih zaduživanja po promjeni stambenog statusa u prethodnoj Zakonitosti 12 (Prikaz 11.).

13. Ispitivanje je također pokazalo kako 57,9 % ispitanika neće moći otplaćivati rate kredita ili drugog financijskog zaduživanja ako se mjera ukine ili smanji njen iznos, dok čak više od 99 % ispitanika osjeća zabrinutost za budućnosti svoje djece i svojih obitelji. Pretpostavlja se, temeljem odgovora o zabrinutosti i nemogućnosti plaćanja obaveza, egzistencijalna ugroženost za više od 40 % ispitanika nakon eventualnog ukidanja Mjere. Potvrda je to kako su korištenjem Mjere brojne obitelji osiguravale svoj osnovni životni status i kako će njezinim eventualnim ukidanjem ili smanjenjem njihova ugroženost postati realnost, a zabrinutost za budućnost njihove djece i obitelji potpuna (čak 99 % ih na to odgovorilo potvrdno) (Prikaz 12.).

14. Gotovo trećina ispitanika-korisnika Mjere, točnije njih 32,1 %, odgovorilo je kako je kupilo novu nekretninu ili adaptiralo postojeću u funkciji stambenog zbrinjavanja novih članova obitelji, što je egzaktna potvrda ranijeg konstatiranja promjene stambenog statusa u kvalitetniji (Prikaz 13.).

15. Odgovorom na pitanje tko se brinuo za djecu koja nisu pohađala vrtić ili jaslice prije korištenja Mjere također se potvrđuje problem smještaja po mogućem ukidanju Mjere, jer je čak petina žena koje nisu bile u radnom odnosu ostajala doma sa svojom djecom, dok ostali odgovori pak potvrđuju kako primarni razlog stupanja u Mjeru nije bio radni odnos, već su to bila ranije potvrđena mala ili čak nedovoljna primanja po članu obitelji za osnovnu egzistenciju u Zakonitosti 8 (Prikaz 14.).

16. Nakon uključivanja u Mjeru 39,5 % ispitanika dobilo je barem jedno dijete, 11,2 % ispitanika dobilo je troje ili više djece, povrh već troje djece koje su imali u trenutku stupanja u Mjeru, dok je 42,5 % ispitanika planiralo imati još djece uz pretpostavku sigurnosti i stabilnosti Mjere.

17. Raniji su odgovori vezani za nesigurnost, zabrinutost, strah te neizvjesnost i nesigurnost svojih obitelji i djece izraženi i u odgovorima u traženju zaposlenja, prema kojima će 70,4 % korisnika Mjere tražiti zaposlenje. Pritom se postavlja opravdano pitanje kakvo će zaposlenje moći tražiti i pronaći majke (primarni korisnici mjere) i uz koja primanja u ovakvim društvenim i ostalim krizama s petero npr., i više djece ili oni korisnici Mjere (njih preko četvrtine) koji imaju posebnih životnih poteškoća izraženih u Zakonitosti 4.

18. Više od 60 % ispitanika pokušat će djecu upisati u vrtić ili jaslice pri čemu se također očekuju poteškoće zbog nedovoljnih kapaciteta predškolskih ustanova, dvije trećine ispitanika je izjavilo kako će u idućem razdoblju pokušati pronaći zaposlenje ili još nije odlučilo o tome, a tek jedna trećina ispitanika neće tražiti posao. Pri tome, čak više od 70 % ispitanika koji će tražiti posao očekuje poteškoće u pronalaženju posla (Prikaz 15.).

19. Definitivna potvrda nastalih poteškoća po mogućem ukidanju Mjere upravo je u ovim odgovorima, jer gotovo 70 % korisnika nema rješenje za čuvanje djece. Kad se tome dodaju zabrinutost i strah za budućnost obitelji i djece (Zakunitost 13.), hrvatska društvena, gospodarska, financijska i ina neuređenost, eventualnim se ukidanjem Mjere ulazi u društveni nesklad te razvojnu i svaku drugu upitnost.

20. Odgovori su na ovo pitanje samo potvrdili projekcijske pretpostavke o mogućem novom valu iseljavanja uglavnom mladih obitelji s djecom, uvjetovanom mogućem ukidanjem Mjere 1.5.2022. godine, jer je čak 49,3 % ispitanika odgovorilo potvrdno, dok je više od 99 % ispitanika koji razmišljaju o preseljenju u inozemstvo odgovorilo kako bi se u tom slučaju preselila cijela obitelj (Prikaz 17.).

21. Prema rezultatima ankete, 62% ispitanika smatra da Mjera treba ostati kakva je bila u trenutku stupanja u nju, dok 31 % ispitanika smatra kako ju treba revidirati prema niže navedenim prijedlozima:

- Skraćenje trajanja Mjere do polaska najmlađeg djeteta u osnovnu školu umjesto do 15. godine
- Omogućavanje rada 4h dnevno i omogućavanje pristupa vrtićkoj skrbi u to 4h dnevno vrijeme rada roditelja odgojitelja
- Provjera uvjeta i statusa svih korisnika Mjere i brojnih prijavljenih slučajeva zloupotrebe, lažno prijavljenih prebivališta u Zagrebu, rada na crno za vrijeme korištenja Mjere i sl.
- strože kontrole korisnika Mjere.

5. ZAKLJUČAK

1. Reprezentativnost je ankete potvrđena brojem ispitanika korisnika Mjere, njihovim udjelom u ukupnom broju korisnika, sastavom po dobi i spolu i razinom obrazovanosti.

2. Korisnici Mjere uglavnom potječu iz obitelji s većim brojem djece, nastavljajući svojim primjerom obiteljsku tradiciju i potvrđujući spoznaju kako su djeca najvažniji dio društva i nositelji razvojne budućnosti.
3. Relativno veliki udio korisnika Mjere ima neki od oblika životnih poteškoća: samohrani su roditelji, žrtve su obiteljskog nasilja, boluju od malignih bolesti, imaju djecu s posebnim potrebama i sl.
4. Veliki broj korisnika Mjere ima djecu koja još ne pohađaju školu i čiji bi smještaj u jaslice i vrtiće u limitiranim gradskim uvjetima smještaja postao poseban obiteljski problem ukidanjem Mjere.
5. Iracionalna stigmatizacija korisnika Mjere u javnom društvenom i političkom prostoru, koja u ponekim primjerima prelazi u prezir i vrijeđanje, postala je gotovo praksom političkog pokazivanja i dokazivanja pravovaljanosti, s izravnim utjecajem na obitelji, djecu, majke, žene i općenito na povećanje straha, nesigurnosti i nelagode kod korisnika. Društvena neuređenost time u Hrvatskoj postaje sve prisutnija i izraženija.
6. Prihvaćenost Mjere u obiteljima s većim brojem djece potvrđuju i podaci o porastu korisnika Mjere svake godine nakon njezinog uvođenja 2016. godine.
7. Veliki broj je i udio korisnika Mjere prekinuo uglavnom svoj radni odnos na određeno vrijeme i svoja relativno i apsolutno mala primanja na egzistencijalnoj razini zamijenio sa sigurnošću i stalnošću Mjere.
8. Potvrđeno je da je Mjera omogućila životnu, socijalnu i financijsku stabilnost brojnim obiteljima i brojnoj djeci, iako su prema prevladavajućim odgovorima razlozi za ulazak u Mjeru bili svijest o značenju obiteljskog načina života i odgoja djece u okviru obiteljskih vrijednosti.
9. Korisnicima je Mjere njezina sigurnost i trajnost omogućila podizanje i stambenog obiteljskog statusa i sad ih više živi u vlastitoj nekretnini, a manje s roditeljima i unajmljenoj.

10. Prihvaćanje Mjere brojnim je korisnicima omogućeno podizanje kredita ili nekog drugog sličnog oblika financijskog zaduživanja, primarno u funkciji stambenog zbrinjavanja obitelji ili čak osiguravanja osnovne financijske egzistencije. Time su obitelji s djecom rješavale svoju životnu sigurnost.

11. Gotovo 60 % korisnika Mjere njezinim mogućim ukidanjem ili modificiranjem izravno bi moglo ući u tzv. dužničko ropstvo nemogućnošću vraćanja kreditnih i sličnih financijskih obaveza, a neizvjesnošću stupanja u radni odnos, s obzirom na velike društvene nesigurnosti, i na veliku nezaposlenost, prevladavajući radni odnos na određeno i sl.

12. Učinkovitost se Mjere uglavnom po političkim potrebama razmatrala samo linearnim slaganjem broja rođenih po godinama, iako je izravna korelacija učinkovitosti Mjere primarno povezana s rođenjem trećeg i svakog daljnjeg djeteta.

13. Linearna bi slaganja broja rođenih po godinama u Gradu Zagrebu pokazivala stalni porast broja rođene djece da nije bilo virusne krize i jasno statistički vidljivog smanjivanja stupanja u brak. Broj rođene djece u prvoj godini braka ili broj stupanja u brakove u trudnoći u mirnijim pretkriznim vremenima jasno potvrđuju gornju pretpostavku.

14. Izravna je korelacija učinkovitosti Mjere jasno vidljiva u statistici po kojoj je nakon uključivanja u Mjeru 39,5 % ispitanika dobilo barem jedno dijete, povrh već troje djece koje su imali u trenutku stupanja u Mjeru. 11,2 % ispitanika dobilo je troje ili više djece, dok je 42,5 % ispitanika planiralo imati još djece uz pretpostavku sigurnosti i stabilnosti Mjere. Potvrda je to da bi se svaka analiza, pa i politička, trebala temeljiti na jasnoj uvjetovanosti te dobrom poznavanju demografskih zakonitosti, demografske logike i kvantitativne povezanosti.

15. Nije sporno kako će po mogućem ukidanju ili modificiranju Mjere korisnici tražiti zaposlenje u ovakvoj društvenoj neuređenosti uz puno nesigurnosti, iako najveći broj korisnika Mjere nema rješenje za sigurni smještaj djece niti je to rješenje moguće ponuditi u gradskim okvirima. Nastavak obiteljske nesigurnosti izravno ugrožava demografsku revitalizaciju zemlje i njezin ukupni razvoj.

16. Ukidanje će ili modificiranje Mjere neosporno kao dodatni faktor usmjeravati iseljavanje iz Hrvatske i dodatno pogoršati demografsku sliku zemlje i ugroziti, u vremenima koja dolaze, osnovne gradske i državne sustave.

17. Ispitanici su bez posebnih dilema za nastavak primjene Mjere, ali ih je znatan dio za njezinu reviziju da bi se izbjegla nedozvoljena postupanja i prijavljivanja koja samo dodatno štete stvarnim korisnicima i njihovoj djeci kao najvrjednijem dijelu društva.

6. PRIJEDLOG

1. Prihvatiti demografsku problematiku kao strateško gradsko i nacionalno pitanje nastavka, opstanka i ukupnog razvoja Grada Zagreba i Hrvatske.
2. Prihvatiti ljudsku populaciju kao najvrjedniji i najvažniji dio i čimbenik društva i djecu kao nositelja gradske i hrvatske razvojne budućnosti.
3. Pomaknuti demografsku problematiku iz političke sfere prema stručnoj i znanstvenoj i postaviti ju u temelje gospodarskog i ukupnog razvoja Grada Zagreba i Hrvatske.
4. Prihvatiti Mjeru roditelj odgojitelj kao ključnu mjeru demografske, socijalne i razvojne politike Grada Zagreba i predložiti ju u provedbi na razini cijele Hrvatske.
5. Prihvatiti Mjeru roditelj odgojitelj kao poticajnu osnovu usmjeravanja pozitivnih demografskih trendova i struktura prevažnih za sve planske razvojne dokumente.
6. Napraviti ozbiljnu znanstvenu studiju stvarne korisnosti Mjere i uvažavati izravnu korelaciju njezinog djelovanja na demografske pokazatelje i trendove.
7. Napraviti stručnu i znanstvenu reviziju uvođenja i djelovanja Mjere kako bi se egzaktno pokazalo njezino funkcionalno značenje te moguća odstupanja i nefunkcionalna korištenja.
8. Predlaže se analiza korisnika Mjere po svim relevantnim osnovama testiranim i u ovoj anketi; primanjima, stambenom statusu, radnom statusu prije ulaska u Mjeru i u vremenu njezinog korištenja i slično.

9. Predlaže se provjera uvjeta i statusa svih korisnika Mjere te provjera brojnih prijavljenih slučajeva nefunkcionalnog korištenja Mjere, lažnih prijava prebivališta u Zagrebu, rada na crno za vrijeme korištenja Mjere i sl.
10. Predlaže se i model skraćanja trajanja Mjere, uz postojeći, do polaska najmlađeg djeteta u osnovnu školu umjesto do 15. godine.
11. Predlaže se i mogućnost rada korisnika Mjere 4 h dnevno uz postojeći model korištenja Mjere.
12. Predlaže se omogućavanje pristupa vrtićkoj skrbi u to 4 h dnevno vrijeme rada roditelja odgojitelja.
13. Predlaže se i javna rasprava o cijeloj problematici izvan samo političkog miljea, temeljena na znanstvenoj logici, znanstvenim zakonitostima i egzaktnim pokazateljima, modelima i rješenjima.
14. Predlaže se uvažavanje svih poteškoća, izazova, strahova, nesigurnosti, ugroženih egzistencija i općenito vrijednosnih kategorija potvrđenih u provedenom ispitivanju stavova korisnika Mjere.
15. Predlaže se uvažavanje demografske složenosti i njezine uvjetovanosti te hrvatskih posebnosti prožetih velikim demografskim negativnostima i potvrđenih znanstvenih zakonitosti općenito. To je naročito potrebno u ovim kriznim virusnim, potresnim, ratnim i jako vidljivim nemirnim vremenima.

Izdavač:

UDRUGA U IME OBITELJI

Vankina ulica 2

10000 Zagreb

Mob. 091 362 62 61

Kontakt: info@uimeobitelji.net

<https://uimeobitelji.net/>

www.facebook.com/UImeObitelji

IBAN: HR5223600001102351957

Ovaj dokument izrađen je uz financijsku podršku Grada Zagreba. Sadržaj ovog dokumenta u isključivoj je odgovornosti udruge U ime obitelji i ni pod kojim se uvjetima ne može smatrati kao odraz stajališta Grada Zagreba.

Zagreb, ožujak 2022. godine